

TANTÁRGYI LEÍRÁS

A tantárgy neve magyar nyelven:	Jelnyelv
A tantárgy neve angol nyelven:	Sign Language
A tantárgy kreditértéke:	3
A tantárgy elektronikus tanulmányi rendszer kódja:	BN-JELNYL-03-GY
A tantárgy besorolása:	szabadon választható
Az oktatás nyelve (ha az nem magyar):	magyar
A tantárgy gondozásáért felelős szervezeti egység:	Idegen Nyelvi Intézet
A tanóra típusa és óraszám:	Gyakorlat, heti óraszám: 2, féléves óraszám: 0
Munkarend (nappali / levelező):	Nappali
A tantárgy meghirdetésének féléve:	2022/2023 1. félév
Előtanulmányi feltételek:	-

A TANTÁRGY CÉLJA, TANULÁSI EREDMÉYNEK:

A tantárgy célja, hogy a hallgató képes legyen alapszinten kommunikálni jelnyelvhasználó személyekkel. A kurzus végére a hallgató képes lesz jelnyelven kommunikálni a saját és az egyetem életével kapcsolatosan leggyakrabban előforduló helyzetekben, egyszerű eszközökkel beszélni magáról és családjáról, leírni személyeket és helyzeteket; információt, segítséget, útbaigazítást kérni és adni másoknak. Ezenkívül egyéni kutatómunka keretében megvizsgálja a magyarországi hallássérültek életkörülményeit, összehasonlítja azokat a hallókéval, és a talált információk rendszerezése, elemzése után javaslatokat tesz életminőségük javítására.

A TANTÁRGY TARTALMÁNAK RÖVID LEÍRÁSA:

Jelnyelv, hallássérült emberek, siket, nagyothalló, jelelés, személyes adatok, fonomimikai ábécé, személyleírás, időfogalmak, jelelési tér, proformok, család, napi rutin, útbaigazítás, otthon, képleírás, történetmesélés, ünnepek, kommunikáció, metakommunikáció, mimika, gesztusok.

A HALLGATÓ FELADATAI, TERVEZETT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEI:

A hallgató csoportmunkában összegzi előzetes információit, és jön rá új nyelvtani és kommunikációs szerkezetek működésére, logikájára. Pármunkában, szituációs gyakorlatokon, képleíráson, történetmesélésen és fordításon keresztül sajátítja el az új jeleket és mondatszerkesztést, videós szövegértési feladatokkal és társaival való beszélgetés során gyakorolja a jelértést. Egyéni munkában utánanézi a hallássérültek oktatásának, mindennapi életének, és a vonatkozó jogi háttérnek.

A TÁRGY ÉRTÉKELÉSE:

A félév során a hallgató az órákon folyamatos visszajelzést kap nyelvi produkciójáról és szövegértéséről a csoporttársaktól és az oktatótól. Egyénileg két házi dolgozatot ír, egy kötelező és két kötelezően választható témában, melyeket az oktató értékeli. Az első dolgozat terjedelme 700-1000 szó, a másodiké 1300-1800 szó. A dolgozatok értékelési szempontjai:

- határidő betartása,
- terjedelem betartása,
- kutatómunka, egyéni gondolatok megléte,
- az előírt témának való megfelelés, hivatkozások megléte.

Ha bármely dolgozat hiányzik az utolsó óra előtt két héttel, a hallgató nem bocsátható vizsgára.

A hallgató az utolsó órán rövid jelnyelvi vizsgát tesz az oktatóval. A vizsgafeladatok:

- kötetlen, bemelegítő beszélgetés,
- képleírás,
- témakifejtés.

A jelnyelvi vizsga értékelésének szempontjai:

- érthetőség,
- jelkincs,
- a jelkivitelezés és a betűzés pontossága,
- térkezelés, proformok használata,
- nyelvváltozat (jelnyelv, jelesített magyar),
- szövegértés
- kommunikációs készség.

A kurzus érdemjegyét a két házi dolgozat jegyátlagának és a jelnyelvi vizsga jegyének számtani átlaga adja.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *A magyar jelnyelv szótára*. Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, [2004]
- Pléh Csaba (szerk.): *Pszichológia*, Akadémiai Kiadó, 2022
- Vasák Iván: *A világ siket szemmel*, Fogyatékosok Esélye Közalapítvány, 2005

AJÁNLOTT IRODALOM:

- *Hallássérült fiatalok idegennyelv-tanulása Magyarországon : zárótanulmányok és módszertan, óratervek*. Tinta Kvk., 2015
- Holecz Margit – Bartha Csilla: *Vizuális fonológia: jelnyelvek fonológiája és a vizuális annotáció támogatása*, 2017
- Varga Vera, Perlusz Andrea, Csépe Valéria: *A hangzó nyelv és a jelnyelv univerzális és specifikus jegyeinek empirikus feltárása a hazai és nemzetközi kutatások tükrében*, In: Kenesei, István; Bánréti, Zoltán (szerk.) *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXIX. : Kísérletes nyelvészet* Budapest, Magyarország : Akadémiai Kiadó, pp. 183-215. , 33 p., 2017